

Saksframlegg

SPØRSMÅL OM INNFORING AV PARLAMENTARISME I TRONDHEIM

Arkivsaksnr.: 01/07109

Forslag til innstilling:

1. Bystyret tar forslaget til en parlamentarisk styreform til orientering. Bystyret mener utredningen er et godt grunnlag for å vurdere innføring av parlamentarisme.
2. Bystyret mener fortsatt formannskapsmodellen er best for Trondheim kommune.
3. Bystyret nedsetter en gruppe som får i oppgave å foreslå forbedringer av dagens system innenfor rammen av formannskapsmodellen.

Saksutredning:

Bakgrunn

Bystyret vedtok i den 01.03.2001 å nedsette et utvalg som hadde mandat å utarbeide en parlamentarisk styringsmodell for Trondheim kommune. Ordføreren mener utvalgets forslag til parlamentarisk styringsform gir et godt innblikk i hva det vil bety å innføre parlamentarisme i Trondheim.

Utvalgets arbeid

Utvalget har bestått av: Leder Trygve Bragstad (H), Rune Olsø (Ap), Kirsten Reitan (SV), Morten Kokaas (FrP), Trygve Gjermstad (KrF), Monica Rolfsen (V) og Jan Bojer Vindheim (MdG). Øyvind Øyen fra Bystyresekretariatet har bistått gruppen.

Utvalgets oppgaven, gitt av Bystyret, var å svare på spørsmålet: **Gitt at Trondheim skal innføre parlamentarisme, hvordan bør modellen da være?** Siden flere i utvalget er i mot innføring av parlamentarisme, betyr dermed ikke deres tilslutning til den valgte modell at de støtter en parlamentarisk løsning for Trondheim.

Utvalget har etter to temamøter lagt to klare forutsetninger til grunn:

- Enhetsmodellen er godt tilpasset parlamentarisme.
- Rådmannens måte å organisere sentraladministrasjonen er godt tilpasset parlamentarisme.

Det er derfor ikke foreslått endringer i administrasjonen som følge av innføring av parlamentarisme.

En ny modell er synliggjort gjennom forslag til nytt reglement for den politiske virksomhet i Trondheim kommune. Forslag til reglement er i stor grad bygd på dagens reglement for bystyret og komitéene. I tillegg er det vedlagt saken organisasjonskart med dagens mønster og etter utvalgets forslag.

De aktuelle problemstillinger som er drøftet, er redegjort for i heftet "Parlamentarisme i Trondheim?" (utgitt av Ordføreren i Trondheim, September 1998). Utvalget har valgt å ikke begrunne sine valg av løsninger utover at man konsekvent har valgt de løsninger som anses å være mest i tråd med de parlamentariske prinsipper.

I følgende spørsmål er utvalget delt:

- Bystyrets størrelse. Flertallet vil avgjøre dette sammen med antallet heltidspolitikere og i partidrøftelsene. Mindretallet vil ha 85 representanter som i dag.
- Flertallet vil at alle valgbare i Trondheim kan sitte i Byråd. Mindretallet vil at alle med stemmerett ved kommunevalg i hele Norge skal kunne utpekes.
- Flertallet mener at alle valgbare til bystyret skal kunne bli byrådsleder. Mindretallet vil at kun medlemmer av bystyret skal kunne bli byrådsleder.
- Flertallet mener bygningsrådet (det faste utvalg for plansaker) skal kunne legges ned.

Ordføreren ser ingen grunn til anbefale løsninger på disse spørsmålene, men forutsetter at de ulike partiene fremmer løsningsforslag, som følger saken til bystyret. I tillegg bes partiene se nærmere på rollefordelingen mellom ordfører og byrådsleder og vurdere kostnadene ved en eventuell innføring av parlamentarisme.

Hvordan skiller parlamentarisme seg fra formannskapsmodellen?

Det er redegjort for hva parlamentarisme innebærer i "Parlamentarisme i Trondheim". Denne saken går derfor ikke nærmere inn på en beskrivelse utover det å skissere de tre grunnleggende forskjellene:

1. Parlamentarisme er i teorien et flertallsstyre i motsetning til formannskapsmodellens samarbeidstanke (konsensus). I en parlamentarisk modell skal byrådet samle et flertall bak seg og en opposisjon mot seg. Formannskapsmodellen bygger på at kommunen ledes av et representativt utvalg av bystyret (dvs formannskapet) som gjør denne jobben som tverrpolitisk kollegium.
2. I Formannskapsmodellen ledes administrasjonen av rådmannen, og det er kun bystyret og formannskapet som kan instruere rådmannen. Det er altså et klart skille mellom politikere og administrasjon. Politikere har dermed et begrenset ansvar for kvaliteten og gjennomføringen av kommunens tjenester. I en parlamentarisk modell vil byrådet (og det politiske flertall bak byrådet) være ansvarlig for å drifte administrasjonen. De vil da ha det totale ansvar for saksforberedelser og gjennomføringen av bystyrets vedtak.
3. I formannskapsmodellen sitter det utøvende organ (formannskapet) hele valgperioden og kan ikke skiftes ut. I en parlamentarisk modell kan det utøvende organ (byrådet) skiftes ut.

Hvordan bygge et sterkt byråd?

En viktig oppgave for utvalget har vært å skape et sterkere byråd enn i Oslo og Bergen. Rammene for et slikt byråd er forsøkt lagt gjennom ulike paragrafer og bestemmelser, så som:

1. § 1. Setningen"tarismens grunnplanke.
2. §2.2. Bystyrets størrelse er også et spørsmål om maktbalanse mellom bystyre og heltidspolitikere.
3. § 2.5.2. Byrådet legger frem sakene.
4. §3. Ordførerrollen er kraftig redusert.
5. §4. Lønns- og administrasjonsutvalget legges til byrådet
6. § 4.1. Byrådet leder administrasjonen. Uttaler seg som flertall selv om de er mindretall.
7. § 4.2. Aktiv tilslutning før tiltredelse (Se også vedlegg 1). Stemmeplikt. Gjentas etter valg. Bystyret peker på byrådslederen og ikke den enkelte byråd.
8. §4.3. Konstruktiv mistillit. Det vil si at bystyret må utpeke etterfølgeren hvis forslaget blir vedtatt.
9. §4.6 og vedlegg 3. Ny budsjett rutine: Mindre detaljer i bystyret. Mer demokratisk budsjettprosess.
10. §5.1.5. Kontrollkomiteens leder skal tilhøre opposisjonen
11. § 6. Bygningsrådet nedlegges. Mindre detaljer for politikere. Komiteen involveres sterkere i det som skal til bystyret. Dette er den løsning som er mest tilpasset en parlamentarisk prosess.
12. §7 Byrådet har hele ansvaret for alle bedrifter og AS. Inkludert å utpeke styrer.
13. §10. Klientutvalg og tilsynsutvalg forsvinner: Klientutvalget fordi byråden kan avsettes på enkeltvedtak. Tilsynsutvalget fordi vi får en direkte link mellom enhetsstyret og bystyret som vi ikke har hatt før. Ref §9

Fordeler og ulemper ved overgang til parlamentarisme.

Ordføreren mener det i større eller mindre grad kan anføres følgende **fordeler** ved overgang til parlamentarisme:

- En fremprovosering av et klarere flertall som samlet må stå ansvarlig for politikken og kommunens tjenestetilbud. Tilsvarende vil opposisjonen og dermed alternativet bli klarere

Trondheim kommune

- En politisk styring av administrasjonen vil gjøre det enklere å kunne følge opp politiske vedtak. Det vil føles mer meningsfylt å drive med politikk
- Flere politiske stillinger vil bidra til større kontakt mellom politikerne og resten av samfunnet.
- Det vil også kunne bli enklere å rekruttere personer til politisk virksomhet.

Ordføreren mener det er i større eller mindre grad kan anføres følgende **ulemp**er med overgang til parlamentarisme:

- Trondheims økonomiske rammer er så stramme at det reelle konfliktnivået som trengs for en parlamentarisk modell ikke er til stede. En av de viktigste forutsetningene for innføring mangler.
- det trengs minimum 5-10 ekstra politiske stillinger (23-27 årsverk, mot nå 16,8), mens det kun vil forsvinne 2-3 årsverk (rådmannsstillingen og deltidspolitiker-stillinger). Dette vil medføre en betydelig utgiftspost, som vil få betydning for tjenesteproduksjonen.
- ekstra kostnader ved skifte av byråd
- ved byrådsskifte lider tjenesteproduksjonen
- tjenestekvalitet og -volum bedres ikke med politiske ledere
- spesielle egenskaper hos politikerne (risiko for politikere uten lederkompetanse og ledere uten politikerkompetanse)
- større mulighet for "hestehandel"
- større lobbyvirksomhet
- politikken skjer i "lukkede rom"
- ordfører-/byrådslederrollene er uavklarte (Ordføreren er bystyrets leder. Bystyret er kommunens øverste organ, politisk og administrativt. Byrådsleder står ansvarlig overfor bystyret, men ikke for bystyrets leder, som er ordføreren)
- ordføreren som komitéleder
- valgbarheten til byråd/byrådsleder står uavklart
- antall medlemmer av bystyret står åpent

Ordførerens vurderinger og konklusjon:

Ordføreren vil påpeke at det er vanskelig å se at det i Trondheimspolitikken er klare blokker som står mot hverandre, bortsett fra i budsjett og synet på privat drift av kommunale tjenester. I en slik situasjonen er det lite eller intet grunnlag for en modell som bygger på å sette blokkene opp mot hverandre. Virkeligheten i Trondheim er at uansett hvordan man setter sammen en 'flertalls-konstellasjon', så vil den mest sannsynlig stå samlet i et mindretall av saker. Sett i forhold til de utfordringer Trondheim har og med det korte spennet mellom de politiske ytterligheter i bystyrets flertall, er det grunn til å spørre om det ikke heller er større behov for mer samarbeid enn større konflikt.

Kommunen har gjennom de siste 10 år gjennomgått store endringer i sin organisasjon. Det har vært belastende både for kommunens egne ansatte og de tjenester som skal ytes. Det er viktig at hovedstrukturen nå må få lov til å sette seg. En ytterligere endring vil neppe gi positive signaler, verken ute blant ansatte, til byens næringsliv eller befolkningen for øvrig. Det er av stor viktighet at kommunens styring av tjenestene er forutsigbar. Ordføreren er av den formening at formannskapsmodellen fortsatt gir det beste svaret på byens utfordringer.

Til grunn for et formannskap ligger samarbeidstanken. I formannskapet har flere partier sete enn det vil bli i et byråd. Det gir etter ordførerens mening et bredere og bedre grunnlag for vedtak og beslutninger. Formannskapsmodellen skiller klart mellom administrativt og politisk nivå. Ordføreren er skeptisk til en byrådsmodell som åpner for en sammenkobling i sentraladministrasjonen av politikk og faglighet. Til grunn for administrasjonens arbeid i formannskapsmodellen ligger

Trondheim kommune

kommuneplanen, som den politiske ramme å arbeide innenfor.

Det er etter ordførerens oppfatning sammenfall mellom parlamentarisme og nåværende styringsform når det gjelder å sikre best mulige rammer for tjenesteproduksjon. Begge vil også ha fokus på prioritering/fordeling av tjenestene innen disse rammer. Forskjellen mellom dem ligger først og fremst i behovet for en tilpasning av folks forventninger til et reelt tjenestenivå ('formannskapet) og styring av produksjonen, m.a.o. hvordan styre tjenestene mer enn å produsere dem (parlamentarisme). Det er stor risiko for at begge styringsformer ender opp med prioriterings-/fordelingsproblematikken. Ordføreren vil mene at da omorganiserer vi forgjeves.

Ordføreren stiller seg noe spørrende til utvalgets intensjon med et sterkt byråd. Ordføreren oppfatter at en hovedgrunn er at byrådet ikke skal være lett å felle, fordi det vil gi både en usikker politisk situasjon til nytt byråd er i funksjon og være fordyrende. Spørsmålet blir likevel om ikke utvalget har lagt så sterke rammer omkring byrådet at det ikke er mulig å reise mistillit. Utvalgets kritikk av formannskapsmodellen blir således et paradoks.

Ordføreren er urolig for at vi med parlamentarisme får rekrutteringsproblemer, som kan gi uønskede kostnader (jfr. lederlønninger privat/offentlig sektor). For lave lønninger vil sette privat sektor utenfor den politiske hverdag. Det er også grunn til å stille spørsmål om de fordeler vi eventuelt kan oppnå ved parlamentarisme, som teorien forespeiler, faktisk er til stede i virkeligheten.

De økonomiske kostnader ved innføring av parlamentarisme blir betydelige. Ordføreren kan ikke se at kommunen er i en slik økonomisk situasjon at en endring av det politiske systemet er forsvarlig.

Bystyret står overfor valget mellom en parlamentarisk styreform og formannskapsmodellen. Ut fra de her anførte synspunkter vil ordføreren anbefale at Trondheim kommune viderefører formannskapsmodellen. Ordføreren vil imidlertid be bystyret om å oppnevne en arbeidsgruppe som legger frem en egen sak for bystyret med anbefalinger som kan forbedre dagens modell.

Ordføreren i Trondheim, 17.04.2002

Liv Sandven
fung.ordfører

Vedlegg:

1. Organisasjonskart slik det er i dag.
2. Organisasjonskart etter utvalgets modell for en parlamentarisk modell
3. Utvalgets forslag til reglement for Trondheim kommune med en parlamentarisk modell.

Utrykt vedlegg: "Parlamentarisme i Trondheim?" (Ordføreren i Trondheim 1998)

TRONDHEIM KOMMUNE
Bystyresekretariatet

TRONDHEIM KOMMUNE		
Ordføreren		
Saksbehandler	Kopitil:	
RhS		
04 APR. 2002		
Saksnr.	Dok.nr.	Løp.nr.
01/07109	010	01077400
Videref.til:	Arkivkode.	U.off.
		S

Ordføreren

Vår saksbehandler
Øyvind Øyen

Vår ref.
01/07109/022
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato:
04.04.2002

PARLAMENTARISME I TRONDHEIM - FORSLAG FRA UTREDNINGSGRUPPE

Bystyret har satt ned en gruppe for å utrede en parlamentarisk modell med tanke på gjennomføring fra valget 2003. Gruppen skulle overlevere produktet til Ordføreren. Gruppens forslag følger vedlagt.

Gruppen har valgt å ikke begrunne sine avveininger utover å si at man konsekvent har valgt de løsninger som er mest i tråd med de prinsipper som gjelder for en parlamentarisk styreform.

Utvalget har bestått av:

Leder Trygve Bragstad (H), Rune Olsø (Ap), Kirsten Reitan (SV), Morten Kokaas (FrP), Trygve Gjermstad (KrF), Monica Rolfsen (V) og Jan Bojer Vindheim (MdG). Øyvind Øyen fra Bystyresekretariatet har bistått gruppen.

Utvalgets formål har ikke vært å anbefale parlamentarisme eller ikke. Vår oppgave fra Bystyret har vært å svare på spørsmålet: Gitt at Trondheim skal innføre parlamentarisme, hvordan bør modellen da være? Siden flere i utvalget er i mot innføring av parlamentarisme, betyr dermed ikke deres tilslutning til dette notatet at de støtter alt som står i det.

Forslag til reglement er i stor grad bygd på dagens reglement for bystyret og komiteene.

Følgende tema er utvalget delt på:

- Bystyrets størrelse. Flertallet vil avgjøre dette sammen med antallet heltidspolitikere og i partidrøftelsene. Mindretallet vil ha 85 representanter som i dag.
- Flertallet vil at alle valgare i Trondheim kan sitte i Byråd. Mindretallet vil at alle med stemmerett ved kommunevalg i hele Norge skal kunne utpekes.
- Flertallet mener at alle valgare til bystyret skal kunne bli byrådsleder. Mindretallet vil at kun medlemmer av bystyret skal kunne bli byrådsleder.

- Flertallet mener bygningsrådet (det faste utvalg for plansaker) skal legges ned.
- Godtgjøring til kontrollkomiteens leder. Flertallet mener 20% mens mindretallet sier 100%

Med vennlig hilsen

Trygve Bragstad
utvalgsleder

Vedlegg

Forslag til reglement for en parlamentarisk styreform for Trondheim kommune

REGLEMENT FOR TRONDHEIM BYSTYRE OG UNDERLIGGENDE ORGANER.

(ENDRINGER I FORHOLD TIL NÅVÆRENDE REGLEMENT ER MARKERT MED UNDERSTREKNING)

1   **Parlamentarisk styreform   (NY)**

Trondheim kommune har en parlamentarisk styringsform. Bystyret er kommunens øverste organ, men har delegert den daglige driften til det utøvende organet, Byrådet. Byrådet er, uavhengig av parlamentarisk grunnlag, å anse som å handle på vegne av flertallet i Bystyret.

2   **Bystyret:**

2.1   Bystyrets rolle: (REDUSERT)

Bystyret skal fatte vedtak i overordnede saker av stor betydning prinsipielt, økonomisk eller som binder kommunen for et lengre tidsrom.

2.2   Bystyrets størrelse og sammensetning:

Flertallsinnstilling (4 stemmer. Bragstad, Olsø, Kokaas, Gjermstad): Bystyret består av i alt X representanter, valgt etter reglene i valgloven. [Antallet medlemmer av bystyret bestemmes i sammenheng med vedtaket om antallet heltidspolitikere] (ENDRET)

Mindretallsinnstilling (3 stemmer. Reitan, Rolfsen og Vindheim): Bystyret består av i alt 85 representanter, valgt etter reglene i valgloven. (UENDRET)

2.3   Bystyrets myndighetsområde. (UENDRET)

Bystyret er øverste besluttede organ med overordnet ansvar for hele kommunens virksomhet.

Bystyrets myndighet framgår av kommunelov, særlover, forskrifter og egne vedtak (jfr. delegasjonsreglement)

2.4   Bystyrets møteform (2.4.4 NOE REDUSERT, ELLERS UENDRET)

2.4.1   Bystyret fatter sine vedtak i møte - jfr. kommunelovens 30.1

2.4.2   Bystyremøtene avholdes i henhold til vedtatt møteplan og ellers når ordføreren

finder det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.

2.4.3 Strykkes (Dekket i 9)

2.4.4 Saker behandlet i lukket møte medfører taushetsplikt fra de som er til stede med mindre Bystyret bestemmer noe annet.

2.4.5 Bystyrets åpne forhandlinger kan overføres i radio, TV og/eller internett.

2.4.6 Bystyrets forhandlinger skal tas opp på cd og bevares i minimum 4 år.

2.5 Forberedelse av saker til bystyret. Sakliste. Saksframlegg. Innstilling. Innkalling. (2.5.2 OMARBEIDET, ØVRIGE ENDRINGER ER UNDERSTREKET)

2.5.1 Ordføreren setter opp saklisten til bystyrets møter.

2.5.2 Byrådet legger frem sakene for bystyret. Byrådet er ansvarlig for at Bystyret på en lettfattelig måte gjøres kjent med alle relevante opplysninger for å fatte vedtak. Saksfremlegget skal inneholde forslag til vedtak. Gjelder saken valg eller tilsetning i stilling, er det ikke nødvendig med forslag.

2.5.3 Innkalling til bystyremøte skal inneholde opplysning om tid og sted for møtet, liste over de sakene som skal behandles, og opplysning om hvor saksdokumentene er lagt ut. Møtet kunngjøres i de avisene som Ordfører fastsetter, i regelen med en frist på minst fire dager, når lov ikke påbyr annen kunngjøringsfrist (jfr. kommunelovens 16, 32, 44 og 45).

2.5.4 Dokumentene sendes bystyrets representanter og vararepresentanter, direktørene og kommunerevisjonen samtidig med innkallingen til bystyremøtet senest 7 dager før møtet skal finne sted (møtedagen inkludert).

Fra samme tid kan media og andre interesserte få utlevert dokumentene i henhold til Lov om offentlighet i forvaltningen og Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Alle saklister, saksfremstillinger og referater skal fortløpende legges ut på internett.

2.5.5 Har en representant eller annen innkalt vararepresentant lovlig forfall til møte i bystyret, skal vedkommende straks melde det til ordføreren/bystyresekretariatet og si fra om forfallsgrunnen. Ordføreren/bystyresekretariatet kaller så inn vararepresentant etter reglene i kommunelovens 16. Det samme gjør møteleder når man er kjent med at noen må fratre som inhabil i sak som skal behandles på møtet.

Må noen på grunn av lovlig forfall forlate møtet under forhandlingene, melder de fra til møtelederen (eller sekretæren). Vararepresentant som er til stede, eller som om mulig blir kalt inn, trer inn i stedet for ham/henne. Representant som kommer til stede etter at møtet er satt, tar ikke sete før vararepresentanten som er møtt for

ham/henne har behandle ferdig den sak som er påbegynt. Det samme gjelder om det møter en vararepresentant som i nummerorden står foran ham/henne.

Representant/vararepresentant kan tiltre bystyret under behandlingen av en sak dersom vedkommende gruppe ikke er fulltallig. Slik tiltredelse - eller skifte av representant - kan ikke skje etter at en sak er tatt opp til votering.

2.5.6 Byrådet skal møte i Bystyret og kan gi opplysninger og utredninger under debatten.

2.6 Bystyrets saksbehandling. Møteledelse. Endring av sakliste. Vedtaksførhet. Avstemning. Lovlighetskontroll. Møtebok.

Bystyret konstituerer seg selv i henhold til kommunelovens 2. kapittel/17

Møteledelse. Opprop. Vedtaksførhet. (UENDRET)

2.6.1 Ordfører eller varaordfører leder møtene. Har begge forfall, velger bystyret en møteleder ved flertallsvalg.

Ved møtets start roper møtelederen opp representantene og de vararepresentanter som skal møte. Er minst halvparten av representantene til stede, er møtet vedtaksført og lovlig satt.

Konstituerende møte i det nyvalgte bystyret er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.

2.6.2 Så lenge møtet varer, kan ingen av bystyrerepresentantene gå fra møtet uten at vedkommende først melder fra til møtelederen (sekretæren).

Representanter og vararepresentanter som møter etter oppropet, melder seg til sekretæren før de tar sete.

2.6.3 Er det etter oppropet tvil om forfall er gyldig, behandles det først, og like ens spørsmålet om det foreligger tjenesteforsømmelse etter straffelovens 324, kfr. Kommunelovens 40.

Endring av sakliste. Rekkefølge av sakene. (UENDRET)

2.6.4 Sakene blir behandlet i den orden de er nevnt i innkallingen. Bystyrets flertall kan vedta annen rekkefølge. Det avsettes inntil en time etter pausen i hvert bystyremøte for behandling av private forslag, kortspørsmål og interpellasjoner.

Er en sak tatt opp til behandling, kan ikke møtet slutte før saken er avgjort, eller bystyret ved flertallsvedtak vedtar å utsette forhandlingene.

2.6.5 Sak som ikke er nevnt i innkallingen, kan ikke tas opp til realitetsavgjørelse

dersom møtelederen eller 1/3 av bystyret setter seg imot det. I så fall oversendes saken til Byrådet, eller den føres opp på sakliste i et senere møte.

Bystyrets saksbehandling. Taletid. (UENDRET)

- 2.6.6 Møtelederen leser opp sakens tittel i innkallingen. Saksordføreren i saken får først ordet, og skal kort sammenfatte hva saken gjelder, gjengi flertallets avveininger og synspunkter opp mot mindretallets, samt konkludere med komiteflertallets innstilling i saken overfor bystyret.**

Møtelederen spør deretter om andre vil ha ordet i saken. Talerne får ordet i den rekkefølge de ber om det. Ber flere om ordet samtidig, avgjør møtelederen rekkefølgen.

- 2.6.7 Taleren skal vende seg til møtelederen, ikke til forsamlingen. Vedkommende skal holde seg til det ordskiftet gjelder, og møtelederen skal se til at det blir gjort. Det må ikke sies noe som krenker forsamlingen eller andre. Heller er det ikke lov å lage ståk eller uro som uttrykk for misnøye eller bifall. Setter noen seg ut over ordensforskriftene, skal møtelederen gi vedkommende en advarsel, to ganger om det er nødvendig. Retter vedkommende seg ennå ikke etter reglementet, kan møtelederen ta fra ham/henne ordet, eller la forsamlingen avgjøre om han/hun skal stenges ute fra resten av møtet. Møtelederen må ikke avbryte noen som har ordet, uten for å kreve reglementet overholdt eller for å rette misforståelser hos taleren.**

- 2.6.8 Det etableres følgende hovedregel for behandling av bystyresaker:**

Saksordfører kan innlede inntil 4 minutter

Hovedtalsmenn for de partier som ønsker ordet i saken, får inntil 3 minutter taletid.

Ordinære innlegg får en tidsramme på inntil 2 minutter.

Det åpnes for replikker på inntil 1 minutt.

Ordfører foreslår forretningsorden/kjøreplan for det enkelte møte, herunder forslag om utvidet taletid i spesielle saker. Bystyret tar stilling til ordførerens forslag ved starten av hvert møte.

Hver representant kan i alminnelighet ikke ha ordet mer enn 2 ganger i hver sak. I tillegg kan representanten ha replikker etter reglene i 2.6.9.

- 2.6.9 En taler kan under et replikkordskifte ikke få ordet mer enn 1 gang. Den hvis innlegg gir årsak til replikkordskiftet, svarer på replikkene samlet. Taletiden på svarreplikk er 1 minutt.**

Dersom det i en replikkveksling kommer uttalelser som angår en annen representant enn den replikken er rettet til, bør vedkommende representant gis anledning til å svare.

2.6.10 Vil møtelederen være med i ordskiftet, skal varaordfører eller en annen (jfr. 2.6.1) lede møtet så lenge.

2.6.11 Mener bystyret at en sak er drøftet ferdig, kan det med 2/3 flertall vedta å slutte ordskiftet. Til forslag - om slutt på ordskiftet - etter denne paragraf, kan bare to talere med ett innlegg hver få ordet, en for og en mot det forslaget som er framsatt, med ikke lengre taletid enn 2 minutter.

Forslag. Merknader. (ENDRINGER UNDERSTREKET)

2.6.12 Bare bystyrerepresentanter kan komme med forslag eller merknader dersom ikke særlig lovbestemmelse gir noen annen rett til det. Forslaget/merknaden skal gis skriftlig til møtelederen. Muntlig kan en komme med forslag til valg eller tilsetting i tjeneste, om å utsette en sak, om å sende saken til Byrådet, eller om at et forslag ikke skal vedtas. Skriftlig forslag og merknader skal underskrives. Møtelederen refererer forslaget. Endringsforslag bør fremmes senest to dager før Bystyrets møte.

Når det foreligger mange endringsforslag i bystyrets møte, bør forslagene kopieres og deles ut til representantene.

Avstemning. (2.6.14 OG 2.6.15 NOE REDUSERT)

2.6.13 Når ordskiftet er slutt, sier møtelederen fra at saken er tatt opp til avstemning. Det er da ikke anledning til mer ordskifte eller til å komme med nytt forslag. Bare de representantene som er til stede i salen når saken tas opp til avstemning, har rett til å stemme. De kan ikke gå ut av salen før avstemningen er ferdig, og plikter å stemme. Ved valg og ansettelse er det høve til å bruke blank stemmeseddel (jfr. 40.2 i kommuneloven). Møtelederen gjør forslag om den orden det skal stemmes i dersom forslaget inneholder flere punkter (voteringstemaer), eller det er gjort flere forslag, Blir det ordskifte om dette, skal møtelederen se nøye til at talerne holder seg bare til avstemningsspørsmålet.

2.6.14 Før endelig avstemning i en sak kan bystyret vedta prøveavstemninger som ikke er bindende.

2.6.15 Avstemningen iverksettes på en av disse måtene:

- a) Ved stilltiende samtykke når ingen tar til motmæle mot det forslaget møtelederen har lest opp, og ordet er gitt fritt.
- b) Ved at de som er mot innstillingen/forslaget, viser stemmetegn etter at møtelederen har bedt om det. Dersom møtelederen avgjør det, eller en representant krever det, kan deretter de som stemmer for innstillingen/forslaget, vise stemmetegn (kontravotering).
- c) Ved sedler uten underskrift. Møtelederen oppnevner to representanter til å

telle opp stemmene. Stemmesedler kan bare brukes ved valg og ved tilsetting av tjenestemenn, og s k a l brukes i slike saker når en representant krever det. Står stemmene likt, gjør møtelederen utslaget med sin stemme unntatt ved valg som avgjøres ved loddtrekning. Jfr. kommunelovens 38.

2.6.16 Det voteres ikke over merknader, men de enkelte partier/representanter kan slutte seg til foreslåtte merknader.

Dagsaktuelle spørsmål og forslag (ENDRINGER UNDERSTREKET)

2.6.17 Bystyrets medlemmer og varamedlemmer som regner med å ta sete i møtet, kan utover de saker som er ført opp på sakslisten til møtet, framsette private forslag, korte spørsmål og interpellasjoner. Tidsrammen for behandling av disse er begrenset til inntil 1 time etter pausen i det enkelte bystyremøte

a. Private forslag:

Private forslag utenom bystyrekartet skal overleveres Ordfører senest kl. 09.00 den dagen forslaget skal fremmes i møte. Et privat forslag skal være ledsaget av en skriftlig begrunnelse som belyser saksforholdet. Forslagsstiller gis inntil 4 minutter til å fremme og begrunne forslaget. Forslaget forutsettes å ligge innenfor bystyrets virkeområde.

Bystyret skal etter forslag fra Ordfører avgjøre hvilken komite som skal behandle det private forslag og fremme innstilling til bystyret. Byrådet har anledning til å uttale seg og eventuelt komme med forslag.

Bystyret kan avvise forslaget.

Den innstillende bystyrekomite kan behandle private forslag på følgende måte:
hvis komiteen finner at forslaget helt eller delvis bør imøtekommes og at saken egner seg for avgjørelse i Bystyret uten nærmere utredning, skal realitetsinnstilling avgis etter at Byrådet og evt. andre komiteer har hatt anledning til å uttale seg.
hvis komiteen anser at det er behov for ytterligere utredning før realitetsstandpunkt tas, kan komiteen oversende forslaget til Byrådet for utredning og uttalelse før endelig vedtak.
hvis komiteen ikke støtter forslaget, skal komiteen fremme innstilling til Bystyret om at forslaget avvises.

Dersom forslagstiller er medlem av komiteen som har saken til behandling, skal komiteen velge en saksordfører som er en annen enn forslagstiller.

Innstillinger til private forslag fremmet av komiteene behandles som ordinære saker i bystyrets møte. Det kan settes taletid for debatten etter de saksbehandlingsregler som finnes i gjeldende reglement.

For de private forslag som bystyret vedtar skal Byrådet minimum en gang hvert halvår melde tilbake til bystyret hva som gjøres med forslagene.

b. Korte spørsmål

Et kortspørsmål må bare omhandle en sak og gjelde saker som naturlig hører inn under bystyrets virkeområde. Spørsmålene skal være korte og stilles til Ordfører. Hvis spørsmålet omhandler byrådets ansvarsområde, svarer den aktuelle byråden på spørsmålet. Saken kan ikke debatteres, og det kan heller ikke fremmes forslag i tilknytning til saken.

Spørsmålene må være meldt til ordførerens kontor/bystyresekretariatet senest kl. 10.00 tre dager før bystyrets møte. Byrådslederen/Ordføreren bestemmer om og av hvem spørsmålet skal besvares.

Spørsmålsstilleren får inntil 2 minutter til disposisjon. Det samme får svareren. Spørsmålsstilleren kan få ordet til en kort sluttkommentar (1 min). Det er ikke anledning til å fremme forslag.

Eventuelle spørsmål som en ikke rekker å behandle i møtet, må fremmes på nytt av den enkelte representant (som har fremmet kortspørsmålet) dersom de fortsatt ønskes besvart.

c. Interpellasjon:

Interpellasjoner må være innkommet til ordføreren senest 7 dager før bystyrets møte. Interpellasjonen stilles til Ordfører. Hvis spørsmålet omhandler byrådets ansvarsområde, svarer den aktuelle byråden på spørsmålet.

Interpellasjonen må bare omhandle en sak og gjelde saker som naturlig hører inn under bystyrets virkeområde. Interpellasjonene skal ikke inneholde begrunnelse og kommentarer utover det som er nødvendig for å klargjøre interpellasjonen.

En interpellasjon gir mulighet for at flere enn spørrer og svarer kan ta ordet, og at det kan framsettes forslag i forbindelse med interpellasjonen.

Taletida ved behandling av interpellasjoner er avgrenset til inntil 5 minutter for første innlegg av interpellanten og inntil 10 minutter til den som svarer. Interpellant og svarer har rett til å få ordet en gang i tillegg, de øvrige representanter bare en gang. Taletida er da inntil 2 minutter. Forslag i sammenheng med interpellasjoner kan ikke avgjøres i møtet hvis møteleder eller 1/3 av bystyret motsetter seg det. Bystyret kan med alminnelig flertall vedta å sende forslaget til byrådet.

Interpellasjon som bystyret ikke rekker å behandle, må aktivt fremmes til neste møte av den enkelte representant (som har fremmet interpellasjonen) dersom den fortsatt ønskes besvart.

Utsendinger/grupper som ønsker å møte bystyret. (UENDRET)

2.6.18 Utsendinger fra organisasjoner eller grupper som vil møte for bystyret og uttale seg om en sak, skal melde fra om dette til ordføreren senest dagen før møtet. Bystyret avgjør om utsendingene skal mottas. Blir de mottatt, møter de utenfor møtesalen for et utvalg som ordføreren nevner opp blant representantene. Utvalget bør så langt råd er, være sammensatt av representanter fra alle partier. Er ordføreren med i utvalget, skal han/hun være leder. Det samme gjelder varaordføreren når ordføreren ikke er med. Ellers velger utvalget selv sin leder. Utvalget hører på det som utsendingene har å føre fram, og tar imot evt. skriftlig materiale. Lederen i utvalget gir bystyret melding om dette. Har det sammenheng med en sak på kartet, gir han/hun meldingen når denne saken blir behandlet. Ellers gir han/hun meldingen etter de andre sakene.

Orden i salen og bygningen (UENDRET)

2.6.19 Møtelederen skal sørge for å holde god orden i møtesalen og bygningen ellers. Han/hun skal se til at talerne ikke blir avbrutt eller uroet. Dersom tilhørerne kommer med meningsytringer eller på annen måte lager uro i møtet eller setter seg ut over god orden, kan møtelederen vise dem eller alle tilhørerne ut. Tegninger, tabeller eller liknende må ikke stilles ut i møtesalen uten at møtelederen eller bystyret samtykker i det.

Møtebok (UENDRET)

2.6.20 Møtebok skal føres og den skal inneholde:

tid og sted for møtet
innkalling (dato og måte),
hvem som møtte og var fraværende. Går noen fra møtet, eller kommer noen til, skal det bokføres, så møteboka viser hvem som har vært med på å behandle hver sak.
hvilke saker som ble behandlet og gangen i forhandlingene
evt. endret innstilling under møtet
alle framsatte forslag, merknader og avstemningsresultat
partienes stemmegiving i de enkelte saker

En representant eller gruppe kan fremme protokolltilførsel. Protokolltilførsel skal leveres skriftlig til møteleder, og må være fremmet i møtet.

2.6.21 Møtebok undertegnes av møteleder og minst 1 annen representant.

Lovlighetskontroll (UENDRET)

2.6.22 Tre eller flere medlemmer av bystyret kan sammen bringe en avgjørelse truffet av folkevalgt organ eller administrasjonen inn for departementet for kontroll av

avgjørelsens lovlighet (jfr. kommunelovens 59). Krav om lovlighetskontroll framsettes for det organ som har truffet avgjørelsen. Hvis dette opprettholder avgjørelsen, oversendes saken til departementet. Krav om lovlighetskontroll skal fremmes innen 3 uker etter at vedtak er truffet.

Bystyresekretariatet (NY)

2.6.23 Bystyresekreteriatet er underlagt Bystyret ved ordfører og skal bistå i den daglige driften av bystyret og komiteene.

3 Ordfører (NY)

Som bystyrets øverste leder har Ordføreren de konstitusjonelle oppgaver ved skifte av Byråd. Ordføreren leder bystyrets møter og tar imot deputasjoner på vegne av bystyret, jfr 2.6.18.

Ordførertittelen, og tilsvarende varaordførertittelen, skal kun brukes når ordføreren utøver, eller uttaler seg om, oppgaver nevnt i denne paragrafen. Dette innebærer at det er byrådslederen som utover disse oppgaver representerer kommunen utad.

Ordfører og varaordfører kan være komiteleder eller nestleder. Ordfører er formell leder av Bystyresekretariatet på vegne av Bystyret.

4 Byrådet (NY)

4.1 Oppgaver.

Byrådet består av fra 5 til 7 medlemmer, og

leder den daglige driften av kommunens administrasjon, herunder også lønns- og administrasjonsutvalget. Byrådet har ansvar for og fullmakt til å organisere administrasjonen og tjenesteytingen på den måte den finner hensiktsmessig.

utarbeider saksfremleggene for Bystyret.

gjennomfører de vedtak Bystyret fatter.

avgir høringsuttalelser på vegne av kommunen.

4.2 Tiltredelse

Flertallsinnstilling (Alle bortsett fra Reitan): Ordfører gir etter samtaler med gruppelederne i Bystyret oppdraget med å danne byråd til den person som anses å kunne løse oppgaven best for byen. Byrådslederen utpeker selv byrådets øvrige medlemmer.

Mindretallsinnstilling (Reitan): Ordfører gir etter samtaler med gruppelederne i Bystyret oppdraget med å danne byråd til den person som anses å kunne løse oppgaven best for byen. Byrådslederen utpekes blant bystyrets medlemmer. Byrådslederen utpeker selv byrådets øvrige medlemmer.

**

Flertallsinnstilling (5 medlemmer. Bragstad, Reitan, Kokaas, Gjermstad og Rolfsen): Alle som er valgbare til Trondheim Bystyre kan sitte i Byrådet.

Mindretallsinnstilling (2 medlemmer. Olsø og Vindheim): Alle som har stemmerett ved kommunevalg, og som ikke er utelukket fra valg til Bystyret (jfr valglovens 13), kan sitte i Byrådet.

Byrådet legger på første bystyremøte frem en tiltredelseserklæring om den politikk Byrådet ønsker å føre. Det kreves at minst 50% av Bystyrets medlemmer stemmer for tiltredelseserklæringen. Innstilling til vedtak, som det stemmes over når Bystyret stemmer over tiltredelseserklæringen, er tatt inn i vedlegg 1. Det er stemmeplikt i avstemningen om tiltredelseserklæringen. Voteringen som er beskrevet i dette punkt skal gjentas etter kommunestyrevalg før byrådet kan fortsette.

4.3. Byrådets avgang

Byrådsleder kan selv meddele Ordføreren at Byrådet ønsker avløsning. Byrådet kan når som helst stille kabinettsspørsmål.

Bystyret kan reise mistillit mot Byrådet som kollegium. Et slikt forslag fremmes under møte i Bystyret og voteres over i neste møte. Et mistillitsforslag mot Byrådet skal, for å kunne tas opp til votering, inneholde navn på den person som skal bli byrådsleder hvis forslaget blir vedtatt.

Bystyret kan reise mistillitsforslag mot en enkelt byråd. Et mistillitsforslag mot en enkelt byråd trenger ikke å inneholde navn på hvem som skal overta hvis det blir vedtatt.

4.4. Byrådsleders oppgaver

Byrådsleder er

kommunens øverste administrative leder.

kommunens ansikt utad og representerer kommunen.

byrådslederen er kommunens rettslige representant.

4.5. Delegering

Bystyret delegerer til Byrådet alle de oppgaver som tidligere har vært delegert til Formannskap og Rådmann.

4.6. Budsjett

Byrådet fremmer forslag til neste års budsjett økonomiplan for Bystyret.

Arbeidsformen mellom Byrådet og Bystyret når det gjelder kommunens budsjett gjennomføres slik som beskrevet i vedlegg 3.

5 Komiteene (ENDRET/NY ER UNDERSTREKET)

5.1 Valg, sammensetning og myndighetsområde.

- 5.1.1 **Bystyrets medlemmer og varamedlemmer fordeles på 6 komiteer: Budsjett- og finanskomiteen, Helse- og omsorgskomiteen, Kirke- og kulturkomiteen, Miljø-, samferdsels- og byutviklingskomiteen, Oppvekstkomiteen, samt Kontrollkomiteen.**
- 5.1.2 Bystyret velger i sitt konstituerende møte medlemmer og varamedlemmer av bystyrekomiteene. Bystyrets faste medlemmer, med unntak av de som har permisjon for å jobbe i eller for Byrådet, fordeles på komiteene. Varamedlemmer til komiteene velges blant bystyrets varamedlemmer.
- 5.1.3 Bystyret velger ledere og nestledere for komiteene. Vervene fordeles etter forholdstallprinsippet og er heltidsgodtgjøringer.
- Flertallsinnstilling: (5 medlemmer. Bragstad, Olsø, Kokaas, Gjermstad og Rolfsen): Unntak fra heltidsgodtgjøringer er kontrollkomiteen, der leder og nestleder godtgjøres i 20% stilling.
- Mindretallsinnstilling (2 medlemmer. Reitan og Vindheim): Unntak fra heltidsgodtgjørelsen er nestleder i kontrollkomiteen, som godtgjøres med 20%.
- 5.1.4 Leder og nestleder skal, hvis det kan unngås, ikke tilhøre samme parti eller partigruppering.
- 5.1.5 Leder av kontrollkomiteen skal innehas av et opposisjonsparti. Kontrollkomiteens medlemmer kan ikke ha andre verv i -, eller på vegne av -, Trondheim kommune.
- 5.1.6 Hver komite skal etablere et arbeidsutvalg bestående av leder og nestleder med komitesekretær som sekretariat. Arbeidsutvalget møtes fast for å organisere og drøfte de politiske prosessene i komiteen.
- 5.1.7 Byrådet avgjør i samråd med Ordfører hvilken komite som får hovedansvaret for å realitetsbehandle og innstille i saker, samt innhente ev. uttalelser fra andre komiteer. Komiteen kan sende forslaget tilbake til Byrådet hvis den anser at det er behov for ytterligere utredning før vedtak fattes. Komiteen kan også be andre komiteer om uttalelse før innstillingen vedtas.
- 5.1.8 Det påhviler den enkelte komite:
- å avgi innstilling til bystyret i løpende saker
  - å avgi uttalelse til Byrådets budsjett- og økonomiplanforslag
  - å avgi uttalelser i saker som forelegges av Byrådet og/eller av andre komiteer.
- 5.1.9 Utover de saker som sendes til komiteen, kan komiteens medlemmer selv ta opp saker til behandling. I komiteene kan slike forslag bli undergitt følgende behandling:
- Forslaget kan besluttes sendt Byrådet uten nærmere behandling.
  - Forslaget kan besluttes satt under votering. Blir forslaget vedtatt, sendes

forslaget over til Byrådet. Hvis Byrådet finner ikke å ville etterkomme anmodningen om å fremme en konkret sak, returneres saken til komiteen med en påtegning om dette innen rimelig tid. I slike tilfeller må komiteen avgjøre om den vil sende saken til bystyret for å få et pålegg til byrådet om å fremme saken.

5.1.10 Bystyrekomiteene kan be Byrådet om opplysninger eller utredninger innenfor eget saksområde.

5.1.11 Bystyrekomiteene har ansvar for å etterspørre og evaluere effekter av vedtak som er fattet innenfor sitt saksområde.

5.1.12 Hver bystyrekomite disponerer en egen budsjettpott som komiteen forvalter til kurs, befaringer, seminarer, frikjøpsordninger for saksordfører o.l.

5.2 Komiteenes møteform.

5.2.1 Komiteene behandler sine saker i møte.

5.2.2. Komitemøter avholdes i henhold til vedtatt møteplan og ellers når komiteleder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.

5.2.3 Komiteenes møter, med unntak av kontrollkomiteens møter, holdes for åpne dører, dersom ikke annet følger av lovbestemt taushetsplikt.

5.2.4 Foruten komiteens medlemmer har byrådene og revisjonsdirektøren møte- og talerett i komiteene. Byråder som har en sak til behandling, eller hvor komiteen har meldt inn spørsmål til byråden på forhånd, har møteplikt.

5.2.5 Varamedlemmene som ikke tar sete, kan møte uten tale- og stemmerett.

5.3 Forberedelser av saker til komiteen.

5.3.1 Komiteleder setter opp saklisten til komiteens møter.

5.3.2 Komiteene utpeker saksordførere med ansvar for å legge fram komiteens innstilling i bystyret, jfr. 2.6.6. Saksordfører skal på en upartisk måte sammenfatte hva saken gjelder, gjengi flertallets avveininger og synspunkter opp mot mindretallets, samt konkludere med komiteflertallets innstilling i saken overfor bystyret.

5.4 Saksbehandling i komiteen.

5.4.1 Bystyrekomiteene legger fram innstilling for bystyret i alle saker som forutsettes sluttbehandlet i bystyret.

- 5.4.2 En bystyrekomite kan gjennomføre en eller flere høringer som ledd i sitt arbeide under følgende forutsetninger:**
- a. En bystyrekomite kan beslutte at det skal kalles inn til høringer for å få belyst et saksområde som hører under komiteens forvaltning.**
  - b. Komiteen står for arrangementet og Bystyresekretariatet bistår med den praktiske gjennomføringen. (REDUSERT)**
  - c. Det skal ikke voteses eller treffes konklusjoner. Komiteen avgjør i ordinært komitemøte hvordan oppfølging av det som fremkom under høringen skal gjøres.**
  - d. Det skal utarbeides referat fra høringen som skal omhandle høringens tema, hvem som var tilstede fra komiteen og innkalte/inviterte, og hvem som uttalte seg/svarte på spørsmål. Komiteen avgjør utover dette om det skal føres referat fra høringen eller om det skal foretas båndopptak.**
- 5.4.3 Bystyrekomiteene kan avholde temamøter. Komiteen avgjør om bystyrets øvrige medlemmer skal inviteres.**
- 5.4.4 Saker som skal behandles i bystyret, må være ferdigbehandlet i komiteen senest 14 dager før bystyremøtet (bystyrekart skal foreligge minst en uke før bystyremøtet) Ordfører eller leder kan samtykke i at fristene fravikes hvis ikke minst 1/3 av komiteens medlemmer motsetter seg at saken realitetsbehandles.**
- 5.4.5 Uttalelser fra andre bystyrekomiteer i en sak skal refereres og protokolleres hos den innstillende komite.**
- 5.4.6 Møtebok skal føres og den skal inneholde:**
- tid og sted for møtet**
  - innkalling (dato og måte)**
  - hvem som møtte og var fraværende. Går noen fra møtet, eller kommer noen til, skal det bokføres, så møteboka viser hvem som har vært med på å behandle hver sak.**
  - hvilke saker som ble behandlet og gangen i forhandlingene**
  - evt. innkomne uttalelser fra andre komiteer**
  - evt. endret innstilling under møtet**
  - alle framsatte forslag, merknader og avstemningsresultat**
  - angivelse av saksordfører**
  - partienes stemmegiving i de enkelte saker**

Forøvrig gjelder bestemmelsene i bystyrets reglement.

6 Det faste utvalg for plansaker (NY)

Flertallsforslaget (5 medlemmer: Bragstad, Olsø, Kokaas, Gjermstad og

Rolfsen): Trondheim kommune søker om dispensasjon fra pålegget om å ha et fast utvalg for plansaker. Fagkomiteen innstiller 2.gangs behandling av plansaker til Bystyret, mens "bygge- og deleforbud" samt bebyggelsesplaner delegeres til Byrådet. (Se tabellen i vedlegg 2 som viser hvem som skal behandle hva etter dagens regler).

Mindretallsforslag (2 medlemmer. Reitan og Vindheim): Det faste utvalg for plansaker består av Miljø-, samferdsels- og byutviklingskomiteens medlemmer.

7 Kommunalt eide bedrifter/foretak, aksjeselskaper ol (NY)

Kommunale bedrifter/foretak og aksjeselskaper er underlagt Byrådet og har den aktuelle byråd som generalforsamling.

Byrådet oppnevner styrer i aksjeselskaper og kommunale bedrifter/foretak. Skal styrene ha politisk sammensetning, bør de være tverrpolitiske.

Byrådet skal minst en gang pr år rapportere til Bystyret om resultatoppnåelse i forhold til selskapets formål, selskapets økonomi, planer for neste år, større endringer i selskapet og andre relevante opplysninger Bystyret skal ha tilgang til.

Bystyret forholder seg til selskapene gjennom byråden.

8 Råd og utvalg (NY)

Råd og utvalg, som følger valgperioden og hvor kommunens representanter i henhold til lov ikke kan skiftes ut i løpet av valgperioden, oppnevnes av Bystyret.

Bystyret oppnevner i tillegg: Godtgjøringsutvalg og 17.mai-komiteen

Alle øvrige råd, utvalg og styrer oppnevnes av byrådet.

9 Åpenhet (NY)

Alle punkt i denne paragrafen har unntak der informasjonen skal unntas offentlighet i henhold til lov eller forskrift.

Alle møter i bystyre og komiteer er åpne. Byrådets møter er lukket.

Alle enheter har fri adgang til å informere bystyrets medlemmer om sin virksomhet. All kommunikasjon mellom sentraladministrasjon/byrådet og bystyrets medlemmer skal gå gjennom Byrådet.

All skriftlig informasjon mellom enheter og sentraladministrasjonen/byrådet er offentlig. All skriftlig informasjon mellom sentraladministrasjonen/byrådet og øvrige politikere er offentlig. Alle notater mellom sentraladministrasjonen og Byrådet kan unntas offentlighet så lenge de er en del av saksforberedelser for en sak som ikke er lagt frem

offentlig. Utover dette skal slike notater ikke unntas offentlighet.

Notater med politiske vurderinger mellom politikere i Byrådet er unntatt offentlighet så lenge Byrådet selv ikke bestemmer annet.

[For aksjeselskaper og kommunale foretak gjelder offentlighet som gitt i lov og forskrift]

10 Kontrollorganer. (NY)

Trondheim kommune skal ikke ha kontrollorganer i tillegg til de staten har opprettet for kommunene. Kommunale kontrollorganer (intern virksomhetsevaluering regnes ikke som kontrollorgan) skal oppnevnes av, og rapportere til, Bystyret.

Trondheim kommunes kontrollorganer er: Kontrollkomiteen og eldreombudet. Kontrollkomiteen skal bestå av fem medlemmer. Det vises ellers til 5

Det vises ellers til sammenhengen mellom paragraf 9 om åpenhet mellom enhetene og Bystyret, og det økte antallet heltidspolitikere uavhengig av Byrådet, som i seg selv vil innebære en vesentlig styrking av kontrollen med kommunens virksomhet.

11 Klageorgan (NY)

Bystyret velger et klageorgan på 5 medlemmer som behandler alle klager hvor det av lov følger at kommunen skal ha et særskilt klageorgan. Alle andre klager behandles av byrådet.

12 Møteplikt/rett og inhabilitet. (UENDRET, MEN LOVPARAGRAFER ER SKILT UT SOM VEDLEGG)

- 12.1 Medlem av et politisk organ plikter å delta i bystyrets møter med mindre det foreligger lovlig forfall.
- 12.2 Reglene om inhabilitet følger av forvaltningslovens 6 og kommunelovens 40 nr. 3 og 4. (se vedlegg 4)
- 12.3 Den som etter 6 i forvaltningslovens eller 40.3 i kommuneloven er inhabil i en sak, eller som blir fritatt etter kommunelovens 40.4, skal ikke være med på å behandle saken eller sin egen inhabilitet.
- 12.4 Bystyrerepresentantene skal i god tid før bystyremøtet si ifra om forhold som gjør eller kan gjøre vedkommende inhabil. Erklæringer om inhabilitet eller spørsmål i den forbindelse skal gjøres til ordfører/bystyresekretariat.
- 12.5 I starten av bystyrets møte skal møteleder redegjøre for innkomne inhabilitets-erklæringer. Det er forsamlingen og ikke møtelederen som skal ta standpunkt til inhabilitetsspørsmålet. Er det åpenbart at den som forespør ikke er inhabil

behøver spørsmålet ikke legges fram. Er spørsmålet tvilsomt eller det er sikkert at vedkommende må fratre pga. inhabilitet skal forsamlingen avgjøre spørsmålet.

- 12.6 Ved behandling av spørsmålet om inhabilitet kan den hvis habilitet det er spørsmål om gis adgang til å uttale seg om spørsmålet og/eller svare på spørsmål som stilles fra andre representanter. Deretter må vedkommende fratre. Forsamlingen behandler så spørsmålet om vedkommendes habilitet og foretar til slutt en votering. Fratre betyr i denne sammenheng å forlate møtet - er det lukket møte, skal vedkommende forlate møterommet. Er det et åpent møte er det tilstrekkelig å ta plass blant tilhørerne.**

Hvis det er spørsmål om habiliteten til flere i samme sak, må alle fratre, da ingen av dem kan delta i behandlingen av de andres habilitet.

- 12.7 Andre kan reise spørsmål om en eller flere representanters inhabilitet. Spørsmålet skal tilsvarende behandles på samme måte som i pkt. 12.5 og 12.6 . Slike innsigelser kan også reises i tilknytning til behandlingen av en sak, eller underveis i behandlingen av en sak.**

- 12.8 Behandlingen av spørsmål om inhabilitet skal protokolleres.**

13 Endring av reglementet. (UENDRET)

- 13.1. Reglementet endres av bystyret ved alminnelig flertall. Endringsforslag til reglementet må fremmes som ordinær sak på saklisten til bystyremøtet.**
- 13.2. Ved konstituerende møte i bystyret når det anses nødvendig å treffe vedtak uten forutgående ordinær saksbehandling, kan bystyret med alminnelig flertall vedta å fravike enkelte bestemmelser i reglementet.**

Vedlegg 1. Innstilling til vedtak ved votering over Byrådets tiltredelseserklæring:

Bystyret i Trondheim mener _____ (navn på byrådslederen) er den [valgbare?] person som er best egnet til å styre organisasjonen Trondheim kommune på en slik måte at det best gagnar innbyggerne i kommunen og landsdelen. Bystyret har fått seg forelagt det påtroppende byrådets tiltredelseserklæring og slutter seg til den politikk som der er beskrevet og uttrykker ønske om at den blir gjennomført. Bystyret vil bidra til godt samarbeid med byrådet og ønsker å bidra til at byrådets politikk kan bli gjennomført.

Vedlegg 2. Vedtaksnivå for regulering- og byggesaker. (etter plan- og byggningsloven)

Hva	Bystyre	Det faste utvalg for plansaker	Adm/Byråd
Kommuneplanens arealdel	X		
Kommunedelplaner	X		
Reguleringsplan, 1.gangs behandling.			X
Reguleringsplan, 2.gangs behandling.		X	
Reguleringsplan, vedtak	X		
Bebyggelsesplaner		X	
Bygge og deleforbud		X	
Alt det andre			X

Tabellen viser hva bystyre og Det faste utvalg for plansaker skal bestemme som følge av lov. Det som ikke er nevnt under her, kan delegeres til Byråd.

Alle klager går til Fylkesmannen (hvis de ikke innvilges) etter forberedende saksbehandling av administrasjon/Byrådet.

Saker som skal til Bystyret går fra Byrådet via komiteen. (Se mindretallsmerknad til 6)

Vedlegg 3. Budsjettprosessen i Trondheim kommune.

Budsjettet skal vedtas samlet, og det er ikke mulighet for å votere over budsjettet i deler, dvs hente vekslende flertall for deler av budsjettet.

Budsjettprosessen i Trondheim har tre hoveddeler.

1. Selve budsjettvedtaket for påfølgende år og økonomiplanperioden. Dette skal være et overordnet vedtak på enhetsnivå og på hovedkapitteinivå.
2. Gjennom året legger Byrådet innen alle de store hovedområdene en rapport over hvordan pengene ble brukt året før, og prinsipper for hvordan ressursene innen det området skal benyttes neste år. Byrådet skisserer løsninger innen den ramme som ble satt i økonomiplanen i siste budsjettvedtak, men forslag til vedtak/vedtaket skal ikke inneholde tall, men prinsipper.

Saker som legges frem for Bystyret i løpet av året:

Investeringer i nybygg neste 4 år (skoler, sykehjem etc)

Rehabilitering neste 4 år (skolebygg, sykehjem etc)

Anleggs-investeringer over bykassen neste 4 år. Veiutbygging, gang, og sykkelbaner etc.

Anleggsinvesteringer etc neste 4 år finansiert over avgiftsbalansen.

Kjøp og salg av eiendom. Status over hva kommunen eier dag. Kjøp og salg neste 4 år.

Kriteriesystemet for tildeling av driftsmidler til skolen og barnehager, endringer

Kriteriesystemet for tildeling av driftsmidler til sykehjem etc, endringer?

Inntekter. Slik som: Statlige overføringer (inkl skatt), eiendomsskatt, avkastning på kommunale bedrifter, avkastning på aksjeselskap

Kommunale bedrifter. Strategi og utbytte.

Kommunale aksjeselskap og aksjeposter i private bedrifter. Strategi og utbytte.

Effektiviseringstiltak Trondheim kommune kan/bør/skal gjennomføre.

Gjeld. Størrelse, endringer kostnader ved å betjene den.

Pensjonsforpliktelser (Trondheim kommunale pensjonskasse)

Prinsipper for tilskudd til lag og organisasjoner.

Kommunale avgifter.

Demografi (befolkningsutvikling)

Balanse

Arbeidsgiverpolitikk. Antall ansatte og årsverk (ved enhetene, i

sentraladministrasjonen, politikere, i bedrifter, etc) og kompetanseutvikling.

3. Byrådet vedtar bruk av pengene innen de rammer som ligger i de prinsipielle vedtak og tallbudsjettet.

Vedlegg 4. Om inhabilitet.

Forvaltningslovens 6 lyder:

"En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a. når han selv er part i saken;
- b. når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søsken;
- c. når han er eller har vært gift med eller forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d. når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e. når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for, et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommune, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan".

Kommunelovens 40 nr. 3 og 4 lyder:

"3. Om inhabilitet gjelder reglene i forvaltningsloven kap II med følgende særregler:

- a. Inhabilitet inntreffer ikke ved valg til offentlig tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l for slike verv.
- b. Kommunalt og fylkeskommunalt ansatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som inhabile når saken behandles i folkevalgt organ. Ved behandling av årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan og fylkesplan gjelder ikke første punktum.
- c. Ved behandling av klager etter forvaltningslovens 28 andre ledd er ansatte eller folkevalgte som var med på å treffe det påklagede vedtak, eller som medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for dette, inhabile ved klageinstansens behandling av saken og ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

Er en overordnet ansatt inhabil i en sak, kan direkte underordnet ansatt ikke delta ved klageinstansens behandling av saken, eller ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

4. **Vedkommende organ kan fritta et medlem fra å delta ved behandlingen av en sak når han eller hun ber om det før saken tas opp til behandling, og vektige personlige grunner tilsier dette".**

ORGANISASJONSKART – PARLAMENTARISME I TRONDHEIM

